

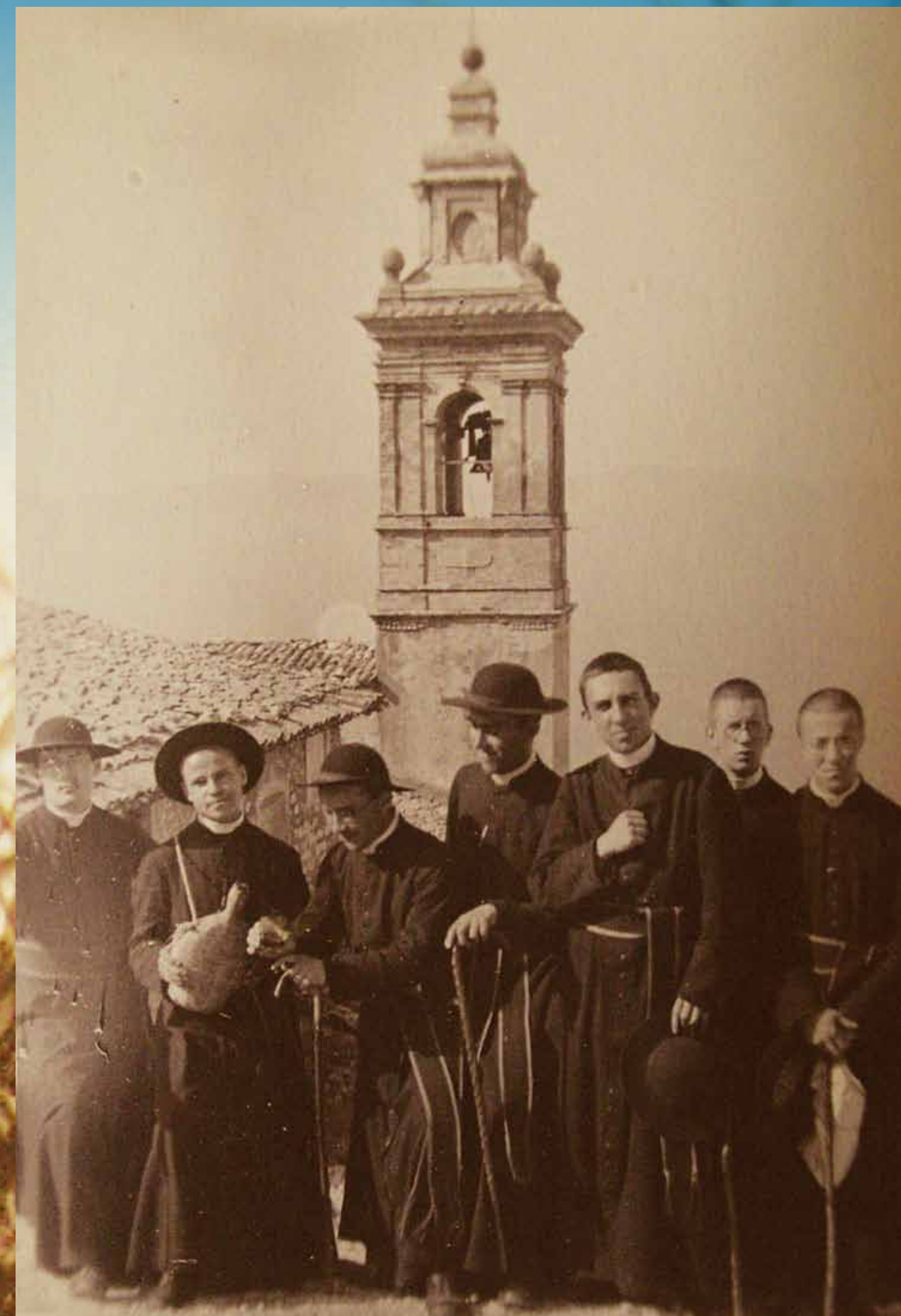

Mons. Baťka při návštěvě USA (nahore), s přáteli v New Yorku (dole), v kostele v pozdějším věku (vpravo).

Mons. ThDr. Josef Baťka

Naše malé představení osobnosti Mons. Baťky koncipujeme ze tří úhlů pohledu – sledujeme jeho osudy jako studenta, poté jako duchovního a konečně jako cestovatele. Doufáme, že tak alespoň částečně načrtneme základní obrysy jeho zajímavé osobnosti, v regionu zatím známé spíše okrajově.

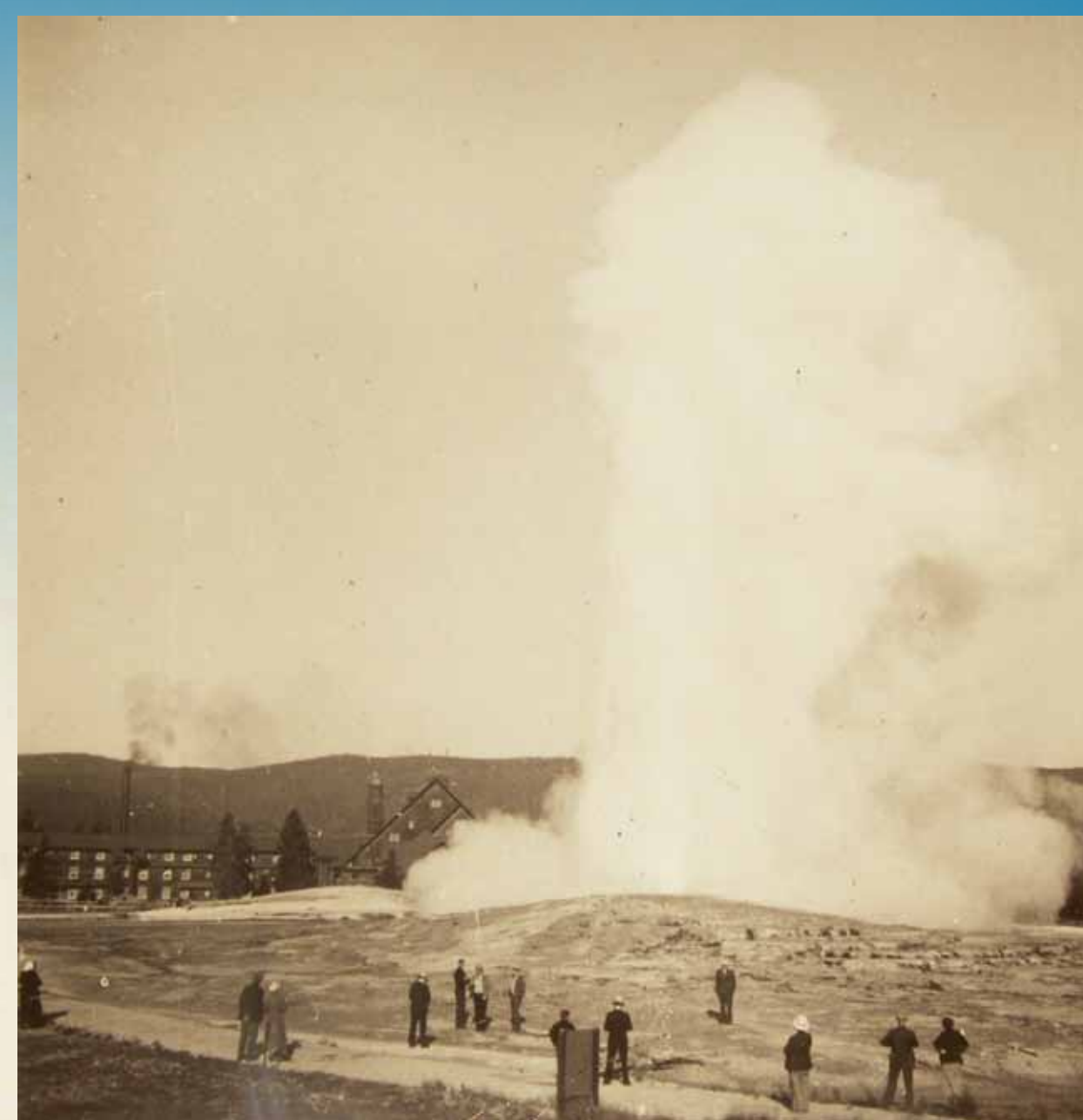
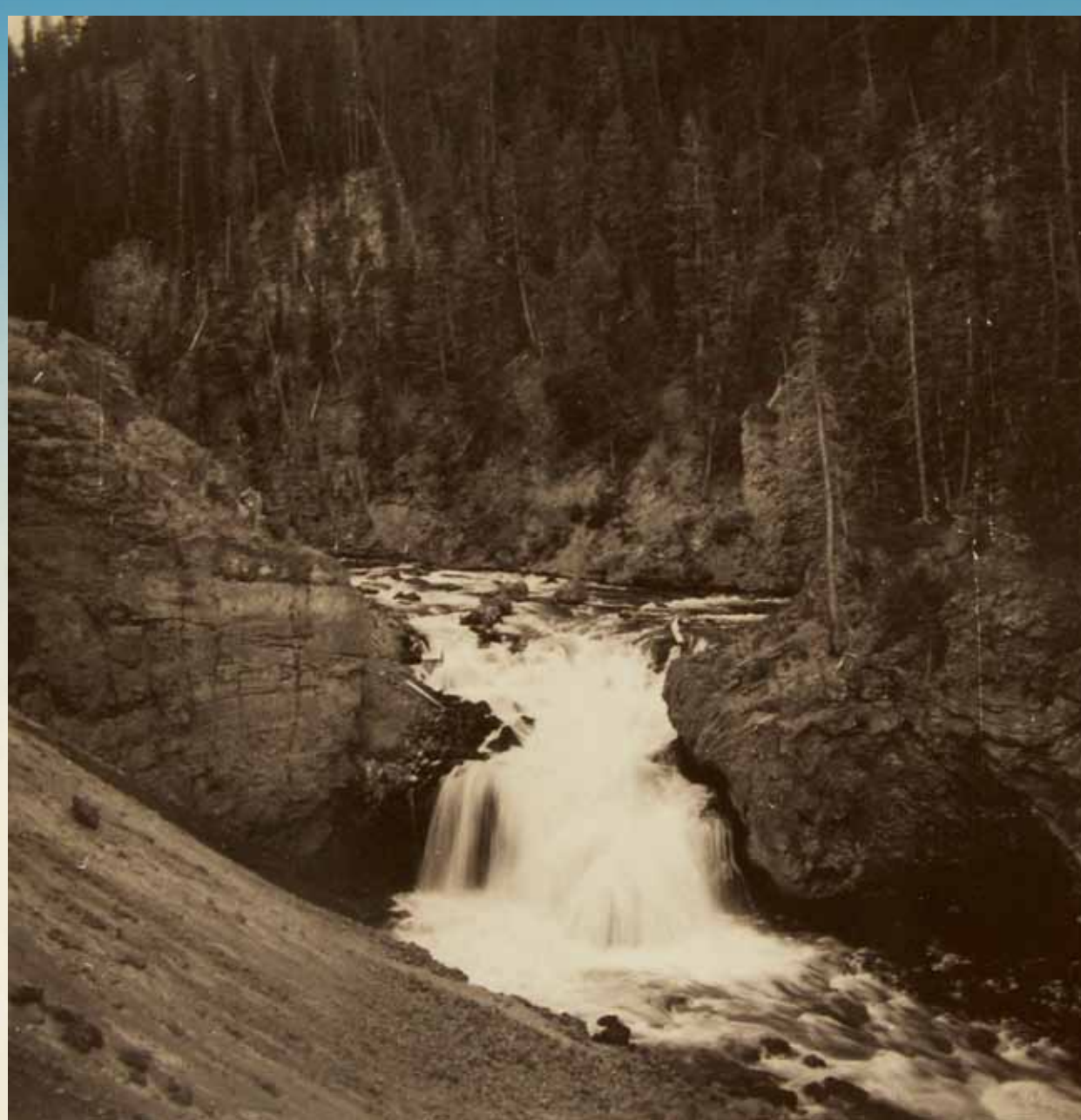
Narodil se 16. března 1901 v Plzni jako syn stavitele Matěje Baťky, pocházejícího z Čermné u Sušice, a Karolíny rozené Dusilové. Dětství prožil v Kolinci. Od počátku gymnaziálních studií jihozápadní Čechy opustil a dlouhá léta žil v Nymburce a poté v Litoměřicích. Podzim života strávil však opět v Kolinci, kde pobýval v domě čp. 147 až do své smrti. Zemřel 21. ledna 1979 v sušické nemocnici, pochován je v Kolinci. O jeho památku se starala sestra, původní profesí učitelka, Marie Baťková. Po jejím skonu se písemná pozůstalost její i jejího bratra zachránila díky aktivitě několika patriotů a v červnu roku 2013 byla darována do Muzea Šumavy. Odráží pestrý – ale někdy pohnutý – život duchovního, pronásledovaného všemi zvraty dramatického 20. století.

Mons. Baťka se spolužáky (a učiteli) v době studií v Římě. Baťkův školní diplom z roku 1921.

Josef Baťka - student

Středoškolská studia Josef Baťka odbýval nejprve v Klatovech, ale již ve školním roce 1912/1913 nabyt přesvědčení, že chce být knězem. Pokračoval tedy na klasickém gymnáziu v Českých Budějovicích a nakonec z rodinných důvodů na klasickém gymnáziu v Mladé Boleslavi, kde maturoval v roce 1919 (jeho spolužákem tu byl pozdější historik Zdeněk Kalista). Ještě téhož roku nastoupil na filozofická studia na papežském atheneu „*De propaganda fide*“ (pro propagaci víry) v Římě. Nejprve poslouchal obecné filozofické předměty (logiku, metafyziku, kosmologii a historickou propedeutiku), od roku 1920 potom po následující čtyři léta teologii. Studia uzavřel závěrečnou kvalifikační prací s cyrilometodějskou tematikou (*Filioque et Slavorum apostoli SS. Cyrillus et Methodius*), absolvováním tří rigorózních zkoušek získal titul doktora teologie (ThDr.). Následně si ještě doplnil kvalifikaci vysvědčením učitelské způsobilosti pro střední školy. Vrcholem Baťkovy kariéry se stala příprava na habilitaci (opravňující k užívání titulu docent), která probíhala v první polovině 30. let. Sepsal obsáhlý habilitační spis *Nástin a kritika nauky Mistra Jana Husi o církvi Kristově* podle jeho traktátu „*De ecclesia*“ o 264 stranách. Venia legendi však nikdy nezískal, i když jeho působení na litoměřickém teologickém učilišti pro něj v tomto směru bylo alespoň částečnou pedagogickou satisfakcí.

Yellowstonský národní park.

Norsko.

Josef Batka - foto z cest

Egypt, Itálie.

Mons. Baťka při koupání v moři a pod sochou Svobody v roce 1936.

Foto pyramid Mons. Baťka pořídil během misijní cesty do Egypta ve třicátých letech 20. století.

Josef Baťka - cestovatel

Baťkovým prvním velkým výjezdem bylo studium v Římě v letech 1919 – 1924. Do Itálie se následně pravidelně vracel (1931) anebo odsud vyrážel za cestami do vzdálenějších zemí. Máme doklady o vykonání misijní cesty do Egypta a Palestiny a následně do Norska. Nejvíce informací ovšem zanechal o cestě zahájené na podzim 1936 v rámci roční dovolené, kterou mu povolila zemská školní rada. Cílem se stal Nový svět. Tento pobyt se stal skutečně vyvrcholením Baťkova cestovatelství, jak to konečně sám dotvrdil sepsáním objemného a velmi zajímavého cestopisu *30 000 kilometrů vlakem, lodí a automobilem. Vzpomínky na studijní cestu do Spojených států severoamerických*. Je svědectvím o dlouhém putování napříč celými USA. Měl možnost vidět Grand Canyon, Yellowstone, New York... Veškeré zajímavé vjemy zachycoval fotograficky, čímž vznikl nesmírně cenný soubor snímků. Po více než 70 letech se stal základem výstavy *A z tohoto důvodu...*, konané v Galerii Školská v Praze (připravil ji uznávaný fotograf a vysokoškolský pedagog Mgr. Miloš Vojtěchovský).

Cestou do USA se Baťkova cestovatelná životní etapa na dlouhou dobu uzavřela. Vinou politické perzekuce nemohl uvažovat o vycestování na Západ a až v letech 1967 a 1968 krátkodobě navštívil Itálii (Řím) a SRN.

*Mons. Batka s dětmi v kostele při svátosti biřmování na přelomu padesátých a šedesátých let 20. století.
Vyjádření k žádosti o rehabilitaci z roku 1968. Úmrtní oznámení.*

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V KLATOVECH
ODBOR ŠKOLSTVÍ A KULTURY
TELEFON ČÍSLO 767, 771

Zn.: Škol/1968/B
V KLATOVECH dne 27.7.1968

Pan
dr. Josef Bařka
řím.kat.duchovní

Kolinec

Vyjádření k žádosti o rehabilitaci.

Na základě Vašeho podání předložil odbor školství a kultury ONV Váš spis k vyjádření OŠK ZKNV, uvedený úřad sdělil následující:

K podání Dr. Josefa Bařky, řím. katol. duchovního - důchodce v Kolíně ze dne 16.4.t.r. v záležitosti vyrovnání pohledávky - nápravy křivd sdělujeme:

- Požadavek náhrady za poškození, které Dr. Bařka údajně utrpěl ztátou místa vysokoškolského profesora, bude muset jmenovaný uplatnit u sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury a informací, kterému přísluší posouzení této záležitosti, jež nebyla řešena orgány státní správy v Západočeském kraji.
- Náhradu za údajné poškození v důsledku zabavení některých movitostí při domovní prohlídce příslušníky ŠNB a býv. ONV v Sušici z roku 1951 bude muset dr.Bařka uplatňovat ve smyslu ustanovení občanského zákona. Řešení nepřislouží odboru školství a kultury ONV ani ZKNV.
- Podle § 10 zák. č. 218/49 Sb. a § 27 vl. nař. 219/49 Sb. doznívá stát na majetek církvi. Ve smyslu rozdělení funkční náplně odborů školství a kultury KNV a ONV (Směrnice ministerstva školství a kultury č.j. 31.043/60-VI ze dne 20.7.1960) přísluší schvalování oprav církevních objektů mimo rozpočet, pokud duchovní nevyžadují státní příspěvek, až do částky 10.000,- Kčs ONV, jinak KNV. Každé takové schválení předpokládá přesné stanovení finančních zdrojů, které jsou k opravě použity. Za jině opravy a jiné zdroje nemohou nést orgány státní správy odpovědnost.

Tvrzení Dr. Bařky o ztrátě účtů v ZKNV je příliš všeobecné a posouzení by vyžadovalo bližší údaje a písemné doklady. V předávacím protokolu při odchodu z funkce administrátora v Čachrově uplatnil Dr. Bařka jakékoliv pohledávky. Z těchto důvodů nemůžeme pokládat požadavek jmenovaného "o náhradu vydání spojených s administrací farního úřadu v Čachrově a s uspokojením požadavků sléchy Zahradkové" za opodstatněný.

Můžeme doklady prokázat, že k penzionování Dr. Bařky nedošlo administrativním zásahem orgánů státní správy.

Vedoucí odboru:
Jaroslav Zajíc, v.r.

Dáváme Vám toto na vědomí s tím, že Váš spis předáváme nově vytvořeného odboru kultury ONV v Klatovech, v jehož náplni jsou církevní otázky. Vedoucím jmen. odboru je s. Ant. Šatra.

Vedoucí odboru:
Zdeněk Bešta

Šířka 104 - 240 - 1112

✠

„Státním úřadem a vstoupil z tohoto světa svého služebníka“

Pan Života a smrti odvolal z tohoto světa svého služebníka

Msgr. ThDr. Josefa Bařku
profesora teologie v. v.

Zemřel po krátké nemoci dne 21. ledna 1979 v 78 letech věku a 55. roce kněžství.

Se smutným se rozloučíme ve čtvrtek 25. ledna 1979 v 10 hodin ve farním kostele v Kolíně. Po odpočinku má své ostatky jeho tělesné pozůstatky uloženy do rodinného hrobu.

Jmenem příbuzenstva:

Jiřina a Marie
Bařkové

Za vikariát:
Karel Klatovského vikariátu

Šířka 104 - 240 - 1112

Josef Bařka - duchovní

Bařkova cesta k církvi byla plynulá. Již jako žák obecné školy zvonil a ministrantoval v kolineckém kostele, takže nebylo překvapením, když se po roce gymnaziálních studií rozhodl pro dráhu kněze, která ho zavedla do Itálie. S absolvováním athaenea byl Josef Bařka 5. dubna 1924 v Lateránské bazilice vysvěcen na kněze. Po návratu z Itálie zahájil duchovní správu ročním kaplanováním v Semilech (1924 – 1925) a v Nymburku (1925 – 1928), kde začal současně vyučovat náboženství na tamním reálném gymnáziu (těšil se přízni kardinála P. Karla Kašpara, pražského arcibiskupa). Po třech letech se na tomto ústavu stal definitivním státním profesorem a setrval zde dlouhých 21 let. Po válce získal prestižní místo profesora na diecézním teologickém učilišti v Litoměřicích a členství biskupské konsistoře v Litoměřicích. Následně získal ještě titul tajného papežského komořího s titulem monsignore. Se zrušením učiliště v roce 1950 Bařka přišel do Kolíně, kde učila jeho sestra Marie a dožívala matka Karolína (†1951). Vinou pobytu svého bratra Františka v USA i celým svým přesvědčením se Bařka stal terčem komunistické perzekuce. V červnu 1951 okresní národní výbor provedl u Bařky domovní prohlídku, následně byla jeho sestra propuštěna ze školské služby (pracovala potom jako prodávačka) a až po dlouhých peripetiích získal státní souhlas pro duchovní správu – administrování v odlehlém Čachrově s působností pro Běšiny, Čachrov a Javornou (jeho předchůdce P. Josef Zahradka byl režimem uvězněn). V roce 1964 byl Bařka přeložen na trvalý odpočinek, nepřestával však příležitostně působit v duchovní službě.